

Załącznik Nr 3
do uchwały Rady Gminy Nr IV/39/2019
z dnia 31.01.2019 r.

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA GMINY GIETRZWAŁD NA LATA 2019-2034

OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH WARTOŚCI

Styczeń 2019

WSTĘP

"Wieloletnia Prognoza Finansowa", zwana dalej WPF, stanowi instrument zarządzania finansami jednostek samorządu terytorialnego i została ustanowiona przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz.U. z 2017 r, poz. 2077 ze zm.) Wobec ustawowego unormowania regulującego, iż WPF może stanowić podstawę do zaciągania zobowiązań wieloletnich, niniejsza WPF Gminy Gietrzwałd jest kontynuacją prognozy z lat poprzednich.

Przedstawiona Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Gietrzwałd obejmuje okres do roku 2034 włącznie, zaś opiera się na danych historycznych z lat 2015-2017 i planowanego wykonania roku 2018.

Zgłaszane przez organ wykonawczy w 2016 i 2017 roku postulaty dotyczące obciążenia budżetów lat 2019-2021 spłatami kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach 2012-2014 pozostają nadal aktualne. Wymagane ustawą o finansach publicznych wskaźniki odnoszące się do przypadającej na dany rok proporcji spłacanego zadłużenia (*spłata rat zadłużenia i koszt obsługi zadłużenia*) do dochodów roku budżetowego w latach 2019-2021 nie nastrajają optymistycznie pod kątem możliwości uchwalenia i realizacji budżetów lat 2019-2021. Rada Gminy w 2017 i 2018 roku nie wyraziła zgody na zmianę struktury spłat, pomimo pięciokrotnie przedkładanej w tej sprawie uchwały i organizacji spotkań radnych ze specjalistami firmy Aesco Group Sp. z o.o. Uwzględnienie planu dochodów i wydatków wg stanu na III kwartał roku 2018 nie pozwala na uchwalenie budżetu na 2019 rok w przedstawionym kształcie. Jedynie poczynione w 2018 roku ograniczenia mogą skutkować takim wykonaniem budżetu, które pozwoli na zachowanie prawem nałożonych ustaleń.

Zaplanowano dochody ze sprzedaży działek w latach wykraczających poza okres najbliższego roku budżetowego na poziomie uzyskiwanych i realnych do wykonania wpływów. Wynika to z faktu, że gmina nie dysponuje majątkiem, który sukcesywnie i corocznie mogłaby sprzedawać powiększając swoje możliwości inwestycyjne oraz z okoliczności spadku zainteresowania potencjalnych nabywców nieruchomościami przygotowanymi pod inwestycje w Barwinach. Różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi – nadwyżka operacyjna – w przedstawianej prognozie planowana jest na poziomie wystarczającym na obsługę długu (spłata odsetek i dyskonta). Bez zaprzestania realizacji zadań obowiązkowych jej powiększenie nie jest możliwe, a stanowi ona matematycznie licznik ułamka branego pod uwagę przy określaniu indywidualnego wskaźnika zadłużenia.

I. METODOLOGIA PROJEKCJI SYTUACJI FINANSOWEJ GMINY

Sytuacja finansowa gminy jest uzależniona od jej potencjału gospodarczego. W ramach projektu „Standardy obsługi inwestora”, w którym uczestniczyła gmina powstało opracowanie pn. „Atrakcyjność inwestycyjna gminy Gietrzwałd”, z którego wynika, że pod względem dostępności komunikacyjnej gminę charakteryzują następujące wskaźniki

	Odległość w km		Średni czas dojazdu (min.)			
Olsztyn	18		20			
Gdańsk	150		121			
Najbliższy węzeł autostrady lub droga ekspresowa	S51; 20 km		19			
Droga krajowa	DK 16; na terenie gminy		0			
Stacja kolejowa (kursy ponadregionalne)	Olsztyn; 19 km		22			
Terminal intermodalny Gdańsk DTC	151		120			
Odległość portu morskiego w Gdańsku	151		120			
Odległość do lotnisk	Olsztyn- Mazury	Gdańsk	Warszawa Chopina	Warszawa Modlin		
	Odległość w km	74	166	224	174	
Średni czas dojazdu (min.)	73	129	173	131		
Odległość do granic RP	Bezledy	Gołdap	Gronowo	Grzechotki	Budzisko	Kuźnica Białostocka
	kraj	Rosja	Rosja	Rosja	Litwa	Białoruś
Odległość w km	105	185	135	138	239	289
Średni czas dojazdu (min.)	100	160	101	90	214	246

W raporcie tym stwierdzono, że Gmina Gietrzwałd położona jest w odległości 18 km od stolicy regionu - Olsztyna. Połączenie jest zapewnione przez drogę krajową nr 16. Czas przejazdu wynosi ok. 20-30 min. Położenie to umożliwia:

- Wykorzystanie zaplecza usługowego i edukacyjnego Olsztyna (w tym oferty szkół zawodowych i technicznych oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego - najważniejszej uczelni wyższej regionu);
- Wykorzystanie we własnej promocji dostępności instytucji otoczenia biznesu oraz jednostek naukowych położonych w Olsztynie - w tym Instytutu Rybactwa Śródlądowego, Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN, Centrum Badań i Rozwoju Mleczarstwa, Centrum Nutri-Bio-Chemicznego oraz Centrum Badań Żywności Naturalnej i Tradycyjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego;
- Dostęp do rynku pracy Olsztyna i aglomeracji olsztyńskiej - stolica regionu położona jest w zasięgu umożliwiającym codzienny dojazd do

pracy. Cecha ta działa w dwie strony - umożliwia dojazd do pracy do Olsztyna mieszkańcom Gietrzwału, jak również mieszkańcom Olsztyna do Gietrzwału - dostęp do znaczącego zasobu kadr stolicy regionu stanowić może istotną przewagę konkurencyjną;

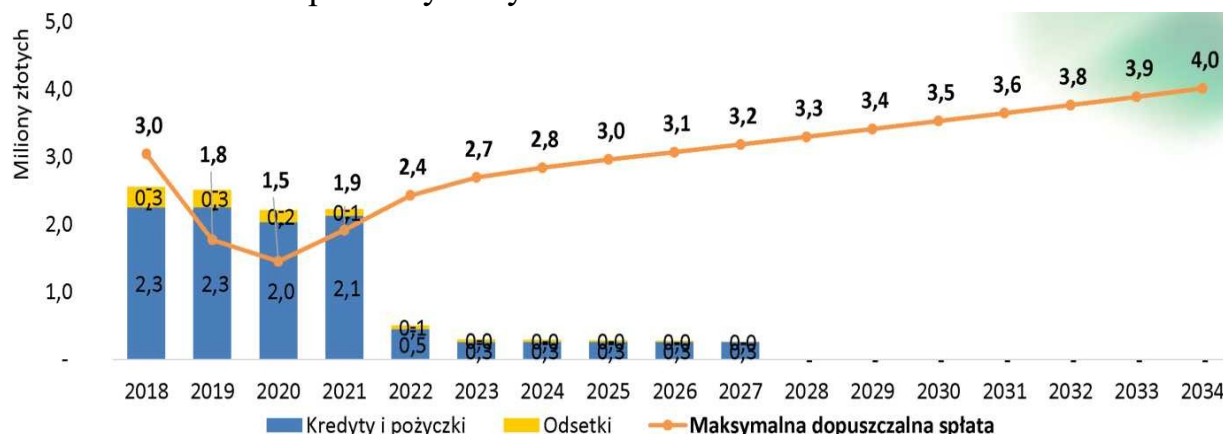
- Pełnienie funkcji uzupełniających względem gospodarki Olsztyna - możliwość bezpośredniej kooperacji z przedsiębiorstwami prowadzącymi działalność w Olsztynie.

Na terenie gminy znajduje się kilka jezior oraz kompleksów leśnych, co stanowi potencjał dla rozwoju usług związanych z turystyką i rekreacją. Ponadto w Gietrzwałdzie znajduje się Sanktuarium Maryjne, co daje gminie możliwość wykorzystywania potencjału turystyki sakralnej (*usługi dla pielgrzymów*).

1.1. Określenie potencjału finansowego Gminy

Głównym celem wykonywania prognozy finansowej jest określenie możliwości realizacji inwestycji gminnych, czyli potencjału finansowego Gminy. O potencjale tym znacznie lepiej niż poziom dochodów ogółem świadczy różnica pomiędzy tymi dochodami a wydatkami, które można uznać za bieżące (*a zatem takie, z których gmina nie może w sposób łatwy i szybki wycofać się i które z roku na rok mają z natury stabilny charakter*). W tym przypadku w wydatkach jednak nie uwzględnia się kosztów obsługi zadłużenia (*odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych*) pomimo ich bieżącego charakteru. Istotną jest, bowiem kwota środków, które gmina będzie mogła przeznaczyć na obsługę zadłużenia i wydatki majątkowe.

Gmina notuje systematyczny wzrost dochodów bieżących, co pozytywnie wpływa na wielkość nadwyżki bieżącej, kształtującej zdolność do obsługi długu z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Spłatę istniejącego, wg danych wynikających z dotychczasowej Wieloletniej Prognozy Finansowej, zadłużenia można zobrazować poniższym wykresem

Jak z niego wynika w latach 2019-2021 zostaje przekroczony dopuszczalny poziom obsługi długu i niezbędne będą działania umożliwiające dostosowanie przypadających do spłaty rat do możliwości finansowych gminy lub duże zwiększenie dochodów gminy (???). W takim stanie gmina posiada niższą, niż wynika to z jej pozycji finansowej (wg. *rankingu MF za 2017 rok - czwarte miejsce w powiecie pod względem dochodów na mieszkańca*), zdolność obsługi nowego długu w latach 2019-2021. Obecna struktura długu w połączeniu z niższą zdolnością do jego obsługi blokują zdolności inwestycyjne gminy – nie ma możliwości podejmowania nowych inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych na prowadzenie noworozpoczynanych inwestycji.

1.2. Prognoza dochodów i wydatków

Podstawą do wyliczenia obydwu wymienionych kategorii dostępnych środków jest wykonana prognoza finansowa, oparta na prognozie poszczególnych kategorii dochodów i grup wydatków.

Przyjęto, że w prognozowanym okresie – do 2034 r. – nie nastąpi wzrost zadań Gminy skutkujący wzrostem wydatków bieżących – wynagrodzeń. Skorygowano natomiast ich poziom o fakty znane – np. planowany wzrost wynagrodzeń w oświacie, czy wzrost płacy minimalnej.

Dokonano także analizy porównawczej z innymi gminami, o podobnym charakterze, na podstawie opracowania „Wskaźniki do oceny sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego” przygotowanej przez Ministerstwo Finansów -

http://www.finance.mf.gov.pl/budzet-panstwa/finance-samorzadow/opracowania?p_p_id=101_INSTANCE_v3Cc&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column2&p_p_col_count=1&_101_INSTANCE_v3Cc_delta=8&_101_INSTANCE_v3Cc_keywords=&_101_INSTANCE_v3Cc_advancedSearch=false&_101_INSTANCE_v3Cc_andOperator=true&cur=1#p_p_id_101_INSTANCE_v3Cc_

Z porównania tego wynika, że Gmina Gietrzwałd posiada wysokie dochody na mieszkańca, lecz jednocześnie bardzo niską zdolność wygenerowania środków własnych przeznaczonych na inwestycje. Wynika to z faktu, iż przeważająca część dochodów własnych jest dotacjami celowymi, a zakres realizowanych, obowiązkowych zadań bieżących jest szerszy niż w gminach o znacznie większym budżecie (oświata, OSP, GOPS, świetlice), tzn. gmina przeznaczą większe środki na wydatki.

II. PROGNOZA DOCHODÓW I WYDATKÓW BIEŻĄCYCH

Założenia w zakresie dochodów na lata 2019-2034

Projekcja wydatków na długi okres Wieloletniej Prognozy Finansowej zakłada bezpieczny poziom regresji. Założone tempo wzrostu dochodów i wydatków przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Dochody ogółem	z tego:	Wydatki ogółem	z tego:		Wynik budżetu
		Dochody bieżące		Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe	
Lp	1	1.1	2	2.1	2.2	3
Wykonanie 2016	25042848,50	24697264,03	23747626,71	22439079,24	1308547,47	1295221,79
Wykonanie 2017	30631769,08	27588513,00	30236428,56	25706665,31	4529763,25	395340,52
Plan 3 kw. 2018	36241039,63	30541554,39	41311681,14	30882304,02	10429377,12	-5070641,51
Wykonanie 2018	35 036 933,88	30 981 191,14	35 740 613,67	29 362 764,45	6 377 849,22	-703 679,79
2019	36 466 949,23	30 430 458,94	39 966 949,23	30 427 508,50	9 539 440,73	-3500000,00
2020	35 475 268,49	30 122 805,33	32452044,89	26014338,33	6437706,56	2 161 092,00
2021	32 213 807,61	30 831 890,33	29954715,61	27895818,33	2058897,28	2 259 092,00
2022	31 125 408,14	30 975 408,14	30544816,14	27539838,33	3004977,81	580 592,00
2023	31 051 485,88	31 051 485,88	30480893,88	27533893,88	2947000,00	570 592,00
2024	31 614 145,88	31 614 145,88	31043553,88	28171553,88	2872000,00	570 592,00
2025	31 766 090,33	31 766 090,33	30631498,33	28794498,33	1837000,00	934 592,00
2026	31 760 090,33	31 760 090,33	30625498,33	28823498,33	1802000,00	934 592,00
2027	31 838 782,67	31 838 782,67	30704190,67	28957190,67	1747000,00	934 592,00
2028	31 982 170,90	31 982 170,90	30847535,04	29797535,04	1050000,00	934 635,86
2029	32 485 000,00	32 485 000,00	31311000,00	30311000,00	1000000,00	974 000,00
2030	32 712 000,00	32 712 000,00	31538000,00	30538000,00	1000000,00	974 000,00
2031	33 058 976,00	33 058 976,00	31884976,00	30884976,00	1000000,00	974 000,00
2032	33 456 214,00	33 456 214,00	32282214,00	31482214,00	800000,00	974 000,00
2033	33 898 547,00	33 898 547,00	32724547,00	31724547,00	1000000,00	974 000,00
2034	34 345 240,45	34 345 240,45	33170148,45	32170148,45	1000000,00	975 092,00

Wartości przyjmowane w WPF wskazane wyżej oparto na następujących założeniach:

UDZIAŁ W PODATKACH BUDŻETU PAŃSTWA

Założono, że dochody z tego tytułu będą corocznie wzrastać w oparciu o wyliczoną tendencję. Do wyliczeń na lata 2020-2034 przyjęto, jako bazę poziom wzrostu w latach 2017-2019.

POZOSTAŁE DOCHODY

W ramach tej grupy w budżecie Gminy ujęte są nigdzie indziej niesklasyfikowane pozycje dochodów, założono, że dochody z tego tytułu będą kształtować się na poziomie kwoty zaplanowanej na 2018 r. i uwzględniono wzrosty wynikające z prognozowanych tendencji skorygowanych do poziomu wzrostu inflacji.

SUBWENCJE I DOTACJE

Dochody uzyskiwane w postaci subwencji i dotacji są podstawową grupą w katalogu dochodów budżetu Gminy. Do prognozy jako bazę przyjęto plan na 2018 r. Przyjęto stały wzrost uzasadniany planowanym wzrostem PKB.

ŚRODKI ZE ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH NIEPODLEGAJĄCE ZWROTOWI

Dochody z tego źródła zależą nie tylko od aktywności Gminy i odpowiedniego przygotowania projektów zgodnie z zasadami i kryteriami obowiązującymi w danym programie, ale także od możliwości inwestycyjnych gminy, które w obecnym stanie wyczerpały się. Jako zasadę bezpiecznego prognozowania przyjęto, że dopiero po wstępnej pozytywnej kwalifikacji danego projektu, w prognozie dochodów uwzględnia się stosowne kwoty. Stąd w latach 2019-2028 wykazano kwoty wynikające z zawartych umów i złożonych wniosków na realizację inwestycji.

2.3. Założenia w zakresie wydatków bieżących

Dla celów prognozy wydatki budżetowe zostały podzielone w każdym z działów klasyfikacji budżetowej wg grup wydatków, między innymi na:

- wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane;
- wydatki związane z funkcjonowaniem organów JST;
- wydatki objęte limitem art. 226 ust 4 (przedsięwzięcia)

Zgodnie z przyjętą metodologią wydatki o charakterze majątkowym nie są prognozowane, a uwzględniono jedynie kontynuację zadań już rozpoczętych. Dlatego też przedmiotem prognozy są jedynie wydatki bieżące: rzeczowe, wynagrodzenia i pochodne. Przyjęto wzrosty oszacowane w założeniach projektu budżetu państwa, w tym tempo wzrostu PKB na 2019 rok i szacowane w dłuższej perspektywie. Uwzględniono regułę stabilizującą w stosunku do wzrostów kosztów pracy.

III. MOŻLIWOŚCI FINANSOWE GMINY

3.1 Wyniki projekcji dochodów i wydatków bieżących

Jak wcześniej wspomniano, gmina ze względu na kompetencje i wielkość dochodów nie ma większych możliwości na realizację inwestycji z środków własnych. Niemniej jednak efektywne wydatkowanie środków na realizację zadań bieżących daje możliwości inwestowania również w takim przypadku. W wyniku przeprowadzonej projekcji dochodów i wydatków bieżących otrzymano kwoty omawianych kategorii w okresie objętym prognozą.

3.2 Nadwyżka operacyjna - środki dostępne na inwestycje i obsługę zadłużenia.

Prognoza dochodów i wydatków bieżących Gminy pozwala na określenie przewidywanej kwoty nadwyżki operacyjnej (środków dostępnych na inwestycje i obsługę zadłużenia). Kategoria ta jest podstawowym miernikiem finansowego potencjału Gminy i stwarza ramy dla prowadzonej przez nią polityki inwestycyjnej. Z definicji gmina nie może w długim okresie inwestować więcej niż wynosi ów potencjał. Składa się na niego wynik finansowy budżetu danego roku i skumulowany wynik lat poprzednich.

Planowaną w okresie realizacji Wieloletniej Prognozy Finansowej różnicę pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi przedstawia poniższe zestawienie

Wykonanie 2016	2258184,79
Wykonanie 2017	1881847,69
Plan 3 kw. 2018	-340749,63
Wykonanie 2018	1 618 426,69
2019	2 950,44
2020	4 108 467,00
2021	2 936 072,00
2022	3 435 569,81
2023	3 517 592,00
2024	3 442 592,00
2025	2 771 592,00
2026	2 736 592,00
2027	2 681 592,00
2028	1 984 635,86
2029	1 974 000,00
2030	1 974 000,00
2031	1 974 000,00
2032	1 774 000,00

2033	1 974 000,00
2034	1 975 092,00

Warto tu podkreślić, iż kredyty i inne dłużne instrumenty finansowe w zasadzie nie przyczyniają się bezpośrednio do powiększania potencjału inwestycyjnego, dają zaś możliwość mobilizacji kapitału i szybszej realizacji zadań inwestycyjnych. Są, zatem instrumentem przesuwania w czasie owego potencjału, za którą to możliwość trzeba zapłacić w postaci odsetek od zobowiązań.

Środki konieczne do sfinansowania obsługi długu obniżają poziom możliwości inwestycyjnych, ponieważ gmina nie planuje powiększania długu publicznego to nadwyżka operacyjna może być kierowana w całości na inwestycje. Zaplanowane spłaty, koszt ich obsługi oraz poziom długu przedstawiają poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy	Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	Kwota długu
Wykonanie 2016	296735,43	1957000,00	10419000,00
Wykonanie 2017	270973,32	2609000,00	10415963,86
Plan 3 kw. 2018	385000,00	1990500,00	15291208,37
Wykonanie 2018	284 477,46	1990500,00	12 225 463,86
2019	478 322,99	2261092,00	15 725 463,86
2020	475324,73	2 161 092,00	13 564 371,86
2021	473694,92	2 259 092,00	11 305 279,86
2022	352522,65	580 592,00	10 724 687,86
2023	340860,27	570 592,00	10 154 095,86
2024	328532,89	570 592,00	9 583 503,86
2025	316205,51	934 592,00	8 648 911,86
2026	284814,93	934 592,00	7 714 319,86
2027	253424,35	934 592,00	6 779 727,86
2028	222033,77	934 635,86	5 845 092,00
2029	185642,20	974 000,00	4 871 092,00
2030	150991,00	974 000,00	3 897 092,00
2031	116339,80	974 000,00	2 923 092,00
2032	81688,60	974 000,00	1 949 092,00
2033	47037,40	974 000,00	975 092,00
2034	19491,20	975 092,00	0,00